

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.ko@regeringskansliet.se

Stockholm 2023-10-17

**REMISSYTTRANDE;
Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33)
(Ert diarienummer Fi2023/02126)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 6 000 medlemsföretag med runt 9 000 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerat betänkande och får härmed inkomma med följande

YTTRANDE

Sammanfattning av Visitas inställning

- Visita motsätter sig förslaget till nytt resegarantisystem i den del som avser att en resegarantifond inrättas som ska täcka 75 procent av resenärernas krav vid en konkurs och att researrangören därutöver ska ordna en individuell garanti som ska täcka övriga 25 procent av kraven.
- Visita motsätter sig vidare förslaget att, för det fall den föreslagna resegarantifonden inrättas, skyldigheten att betala till fonden börjar gälla redan den 1 juli 2024.
- Visita har i övrigt inget att erinra beträffande förslagen i betänkandet.

Utredningen bakgrund och föreslagna ändringar i betänkandet

Bakgrund

Utredningen har haft i uppdrag att se över det svenska resegarantisystemet i syfte att utvärdera om systemet fungerar ändamålsenligt, särskilt med hänsyn till hur covid-19 påverkade resemarknaden.

Förslagen i betänkandet

Utredningens bedömning är att det nuvarande resegarantisystemet är kostsamt i förhållande till det konsumentskydd det ger.

Utredningen föreslår att det inrättas en resegarantifond som ska täcka 75 procent av resenärernas krav vid en konkurs, och att reseaktörerna vid sidan av resegarantifonden ska ordna individuella garantier som ska täcka 25 procent av kraven. Resegarantifondens kapital ska uppgå till 1,5 miljarder kronor. Resegarantifondens kapital ska byggas upp genom att reseaktörerna betalar ett bidrag till resegarantifonden på 80 kronor per resenär för resor som kostar 5 000 kronor eller mer, och 40 kronor per resenär för resor som kostar under 5 000 kronor. Resegarantifonden förutses då kunna vara fullt uppbyggd efter fem år. De individuella garantierna föreslås som huvudregel uppgå till 6,25 procent av den resegarantipliktiga årsomsättningen.

Vidare föreslår utredningen att ersättningen från resegarantin får betalas ut till den som ersatt resenären för det krav som resenären har enligt resegarantilagen. Regeln införs i syfte att resegarantisystemet bättre ska samverka med regelverket som gäller för betalningar med bland annat kontokort.

Utredningen föreslår att tillämpningsområdet för resegarantin utvidgas och värdebevis som inte är äldre än ett år och som arrangörer föreslagit för resenärer och som resenärerna frivilligt godtagit som ett alternativ till återbetalningskrav också ska omfattas av resegarantin.

Avslutningsvis föreslås att det inrättas en hemtransportfond avseende reguljärflyg i syfte att bistå de resenärer som är strandsatta på en destination utomlands vid händelse av en flygbolagskonkurs. Hemtransportfonden ska finansieras genom att flygtransportföretag betalar ett bidrag till hemtransportfonden på 3 kronor per resenär.

Skyldigheten att betala bidrag till resegarantifonden föreslås börja gälla den 1 juli 2024.

Visitas synpunkter på förslagen

Visita vill inledningsvis framhålla att en översyn av resegarantilagen i sig är välkommen, men att tidpunkten lämpligen borde skjutas på framtiden. Hösten 2023 väntas en översyn av EU:s paketresedirektiv presenteras. Visita har en rad synpunkter inför denna översyn, inte minst beträffande vad som bör omfattas av paketresedirektivets definition av paketresa och sammanlänkande researrangemang. Då resegarantilagen är baserad på EU:s paketresedirektiv är det olyckligt att dessa utredningar inte sker parallellt eftersom en översyn av paketresedirektivet skulle kunna resultera i förändrade villkor avseende resegarantin.

Visita motsätter sig utredningens förslag av flera anledningar, i huvudsak att den administrativa och kostnadsmässiga börda som uppbyggnadsfasen innebär för företagen i detta förslag är så pass stor att det är svårt att se några tydliga fördelar med förslaget för Visitas medlemsföretags räkning. Visita anser att statliga garantier för en fond under uppbyggnadsfasen är en avgörande förutsättning för att en övergång till en ny modell ska vara möjlig. Ur medlemsföretagens perspektiv skulle det bli administrativt betungande samtidigt som det skulle medföra ökade kostnader att upprätthålla två system samtidigt.

Resegarantilagen är ur Visitas perspektiv anpassad för de stora reseaktörerna så som till exempel charterbolag som säljer långväga resor utomlands och som inkluderar såväl boende som transport, ofta i form av flyg samt olika sorters turisttjänster. I dessa fall är resegarantilagens krav rimliga för att skydda resenären för det fall reseaktören skulle försättas i konkurs. Däremot är resegarantilagen både i sin nuvarande form, och den av utredningen föreslagna mycket illa anpassad för Visitas medlemsföretag.

Företag inom besöksnäringen, vilka Visita representerar, står till antalet för en stor andel av de registrerade företagen med resegaranti i Sverige. I dagsläget är det ca 600 av Visitas medlemsföretag som tecknar resegaranti, antingen enskilt eller via den kollektiva garanti Visita tillhandahåller. Det som är signifikant för denna grupp är att snittpriset per paketresa är relativt lågt. Dessa paketresor består till allra största delen av boende samt en så kallad turisttjänst, exempelvis biljett till evenemang eller upplevelseaktivitet. Vidare genomförs dessa paketresor inom Sveriges gränser och innefattar inte passagerartransport. Detta innebär att både den administrativa samt kostnadsmässiga bördan för resegarantin redan idag är stor i förhållande till den resegarantipliktiga omsättningen hos företagen.

Dagens system är kostsamt och hindrar utvecklingen av såväl nya som befintliga företag inom besöksnäringen, och systemet utgör på detta sätt ett betydande

etableringshinder. Att byta dagens system mot en resegarantifond kombinerad med en individuell garanti på det sätt som utredningen föreslår är inte heller en tillfredsställande lösning.

Företag som säljer många paket till en låg kostnad kommer att stå för en oproportionerligt stor del av uppbyggnaden av fondens kapital i förhållande till sin omsättning för garantipliktiga paket. Ett hotell eller vandrarhem som säljer en övernattningspaket tillsammans med en turisttjänst ska enligt förslaget betala 40 kronor per resenär då priset för paketet inte överstiger 5 000 kronor. Den procentuella kostnaden för uppbyggnaden av fonden blir således orimligt stor för små reseaktörer. Detta leder till att små reseaktörer avstår från att paketera resor vilket i allra högsta grad är olyckligt då det efterfrågas av resenärerna. Dessutom är det samtidigt ett viktigt sätt att utveckla företagens verksamhet, genom att med olika paket nå nya målgrupper vilket för många företag är avgörande för återhämtningen efter pandemin. Aktörer inom besöksnäringen både vill och behöver kunna paketera sina tjänster och upplevelser i större omfattning än idag, men ser kostnaden och administrationen gällande resegarantin som ett hinder. Förslaget hämmar således även innovations- och konkurrenskraften samt produktutveckling inom besöksnäringen.

För att minska den administrativa bördan för små reseaktörer och för att de ska få en mer adekvat kostnad för sin resegaranti förespråkar Visita en lösning som till exempel skulle kunna bygga på reseaktörens föregående års omsättning för sålda garantipliktiga paketresor. Detta skulle kunna underlätta företagets administration och kostnadsprognos. Avgörande är dock att företagets kostnader jämfört med dagens resegarantisystem inte ökar.

För det fall utredningens förslag skulle bli verklighet innebär det dessutom ytterligare en administrativ börda och kostnad för de små reseaktörerna. Merparten av dessa skulle behöva bygga upp nya administrativa system för att möjliggöra redovisning på resenärnivå. Detta för att få fram uppgifter om det rör sig om en paketresa eller inte, samt resans kostnad för respektive resenär. Om en ny modell för resegarantisystem skulle komma att införas måste detta ske vid en senare tidpunkt än i utredningen föreslaget datum 1 juli 2024, så att reseaktörerna har en rimlig möjlighet att ställa om sin redovisning och sina system.

Vidare innebär förslaget att de reseaktörer som kommer in på marknaden efter att fonden är uppbyggd inte behöver betala någonting till fonden, utan dessa aktörer skulle komma att åka snålskjuts på de reseaktörer som byggt upp fonden. Det finns också en reell risk att företag väljer att ställa garanti i ett annat EU-land än Sverige under tiden fonden byggs upp, för att sedan återvända när fonden är uppbyggd. Någon form av

inträdeskostnad borde vara rimlig för att slippa denna problematik, alternativt en högre individuellt ställd garanti under en period.

En kollektiv fondlösning innebär en större risk för Visitas medlemsföretag än nuvarande system. Visita konstaterar att för det fall en stor researrangör försätts i konkurs kommer en del av fonden att tömmas och en uppbyggnad av densamma bli nödvändig igen. I denna situation kommer de små reseaktörerna behöva börja betala in till fonden igen utan att ha någon del i att den sjunkit. För det omvända fallet, att en liten reseaktör försätts i konkurs, påverkar detta i princip inte fonden över huvud taget. Visita vill i sammanhanget framhålla att inget av Visitas medlemsföretag har någonsin behövt ta resegarantin i anspråk.

Visita motsätter sig utredningens förslag eftersom skillnaden mellan de företag som endast erbjuder inrikes paket och de stora reseaktörerna, vilka erbjuder transport i kombination med utrikes resor, över huvud taget inte tas i beaktande. Visita önskar därför att frågan skulle utredas ytterligare för att få till stånd en resegaranti som är väl fungerande samtidigt som den är anpassad till företagets storlek samt deras olika förutsättningar att hantera administration och de kostnader som är förenade med resegarantin.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Katarina Alfredsson
Branschjurist